

Akwụkwọ Daniel - Nọmba Otu Nari na Abụọ

Ngwa Atọ nke Onye-Ozi ahụ: Ikpughe Ụzọ Amụma Si Arụ Ọrụ

Jeff Pippenger

2024-02-29

Ngwaọrụ ugboro atọ nke Ilaija metụtara ozi ahụ, onye ozi ahụ, na mmeghari ahụ n'ime oge ikpe mmezu nke Chineke, nke na-amalite na iwu Sọnde na United States ma na-aga n'ihu ruo n'imechi oge amara. Ikpe mmezu ahụ na-arị elu site n'oge ebe ikpe Chineke ejikoro na ebere ruo n'oge a na-awusa ikpe Ya n'enweghi ebere n'ihe otiti asaa ikpeazu ahụ.

Ngwa ugboro atọ nke onye-ozii ahụ nke na-akwadebe ụzọ maka Onye-Ozi nke Ogbugba-ndu metụtara ozi ahụ, onye-ozii ahụ, na ngaghari ahụ n'oge mmechi nke ikpe nchoputa Chineke, nke na-akowaputa oge a na-akara akara nke puku nari otu na iri anọ na anọ. Oge ahụ na-akwusi n'iwu Sunday na-abia n'oge na-adighi anya na United States, nke bu mgbe ikpe mmezu Chineke na-amalite.

Jon Baptist kwadoro ụzọ nye Kraist, Onye Ozi nke Ogbugba-ndu ahụ, ka O wee mee ka ogbugba-ndu ahụ guzosie ike n'ime mmezu nke Daniel isi nke itoolu, amaokwu nke iri abuo na asaa. N'ime ime nke a, o kwadokwaara Kraist ụzọ ka O wee bjaruo ulo nsọ Ya na mberede ma sachapu umu Levi, nke O mere na mbido na na njedebe nke ozi Ya nke afọ atọ na okara. Nsacha nke ulo nsọ nkiti ahụ bu ihe nnochianya nke oru Ya nke isacha ulo nsọ nke mkpuru obi nke ndi ahụ a na-anochi anya ha dika umu Levi.

Oru nkiti Ya nke ime ka ulo nsọ di ocha bu mmezu nke amuma, ma mgbe O mezuru oru ahụ na Jon isi nke abuo, amaokwu nke iri na atọ ruo iri abuo na abuo, Mmuo Nso duuru ndi na-eso ụzọ Ya icheta akuku Akwukwo Nso sitere n'Agba Ochie nke bu akuku nke oru Ya nke ime ka ndi na-eso ụzọ ahụ di ocha na ikpochapu ha, n'ime mmezu nke Malakai atọ.

N'akuku Akwukwo Jon ahụ, Kraist mere ka a mata na mgbe a ga-ebibi ulo nsọ nke ahụ Ya, O ga-ebili ya n'ime ubochi atọ. Mkparita uka ahụ na ndi Juu ndi na-ekwughari okwu gbakwunyere na imeghari ulo nsọ nkiti ahụ Herod ruru, nke e mechakwara n'afọ ahụ kpomkwem, were afọ iri anọ na isii. Jizos no na-eme ka ndi na-eso ụzọ Ya di ocha site n'omumaaatụ nke otu n'ime iwu ndi metutara okwu amuma ahụ Jizos debere n'ime Okwu Ya, site n'oru ndi mmuo ozi, Mmuo Nso, na ndi amuma.

O nyere ihe atụ amuma na nke nkiti na-anochi anya nke mmuo. O debere mkpisi-igodo amuma nke onuogu "iri anọ na isii," dika akara nke ulo nsọ. "Iri anọ na isii" bu onu ogugu ubochi Mozis noro n'ugwu ahụ na-anata ntuziaka maka ulo nsọ ahụ. "Iri anọ na isii," bu onu ogugu chromosome ndi mejuputara ulo nsọ mmadu. "Iri anọ na isii" bu onu ogugu afọ (1798 ruo 1844) e mezuru n'iweghachi ulo nsọ nke mmuo nke ndi ogo mmuo zopira n'ala, papalirim wee mesia mee otu a.

Nchupu nsọ abuo ahụ nke ulo nsọ gunyere ihe nnochianya na ubochi atọ ha ka afọ iri anọ na isii. O gunyekwara ukuru ahụ na nke nkiti na-anochi anya nke mmuo. O nochiri anya ma mmezu ma

amuma nke amuma. Nsochi abuo ahụ na-anochi anya eziokwu nke otu otu na-aghotahie, ma e kpughere ya otu ozo.

Isacha ulo nso abuo ahụ na-akowaputa oge nke a mebiri emebi uka Chineke ruo n'oke nke na o bu "ogbo agu tara agu na-akwa iko," ndi na-achọ ihe iriba ama, mgbe a na-akowara ha ihe iriba ama ahụ kpomkwem, n'ihu na naani ihe iriba ama a ga-enye bu ihe iriba ama nke mbibi nke ulo nso ahụ nke a ga-ebuli n'ime ubochi ato.

Unu ogbo agwo, kedu ka unu, ebe unu bu ndi ojoo, puru isi kwuo ihe oma? n'ihu na o bu site n'uba nke obi ka onu na-ekwu okwu.... Mgbe ahụ ufođu n'ime ndi odeakwukwo na ndi Farisii zara ya, si, Onye Ozizi, anyi ga-achọ ihu ihe iriba ama sitere n'aka gi. Ma o zara, si ha, Ogbo ojoo na nke na-akwa iko na-achọ ihe iriba ama; ma a gaghị enye ya ihe iriba ama o bula, ma e wezuga ihe iriba ama nke Jona onye amuma: N'ihu na dika Jona no ubochi ato na abali ato n'afọ nnukwu azu; otu a ka Nwa nke mmadu ga-adi ubochi ato na abali ato n'ime obi uwa. Matiu 12:34, 38–40.

A na-anochi anya ihe omimi amuma ndi a niile n'ime mmezu ato ahụ dum nke Onye-Ozi nke Ogbugba-ndu ahụ ji biakwute ulo nso Ya na mberede, dika O mere na Jon isi nke abuo.

Ememme Ngabiga ndi Juu adikwala nso, Jisos wee rigo Jerusalem. O huru n'ulo nso ndi na-ere ehi na aturu na nduru, na ndi na-agbanwe ego ka ha no odu. Mgbe o mere utari site n'obere eriri, o chupuru ha niile n'ulo nso, tinyere aturu na ehi; o kposakwara ego ndi na-agbanwe ego, tugharia tebul ha. O wee si ndi na-ere nduru, Wepunu ihe ndi a n'ebe a; unu emela ulo Nna m ulo ahia. Ndi na-eso uzo ya wee cheta na e dere, Anuri ulo gi eriwola m. Ndi Juu wee zaa si ya, Olee ihe iriba ama i na-egosi anyi, ebe i na-eme ihe ndi a? Jisos zara si ha, Kwatuonu ulo nso a, n'ime ubochi ato aga m ewulite ya ozo. Ndi Juu wee si, Afọ iri ano na isii ka e ji wuo ulo nso a, i ga-ewulitekwa ya n'ime ubochi ato? Ma o na-ekwu maka ulo nso nke ahụ ya. Ya mere, mgbe o si n'onwu bilie, ndi na-eso uzo ya chetara na o gwara ha nke a; ha wee kwere Akwukwo Nso na okwu ahụ Jisos kwuru. Jon 2:13–22.

Onye-ozu nke Ogbugba-ndu ahụ ga-eme ka umu ndi Livai di ocha, ma sachapukwa ha dika "olaocha," nke na-anochi anya Okwu Chineke, na "olaedo," nke na-anochi anya okwukwe. Onye-ozu nke Ogbugba-ndu ahụ ga-eme ka ndi na-eso uzo Ya di ocha site n'iba uba "okwukwe" ha n'ime "okwu" amuma Ya. E mere okwu amuma ahụ ka o mee ka mmadu di ocha, ma ka o sachapukwa. Okwu amuma Ya na-anochi anya ule mgbe niile, o bukwa site n'Okwu amuma Ya ka a na-asachapu umu ndi Livai n'oge ahụ mgbe O biara n'ulo nso Ya na mberede.

“Onye ihe-efe ya di n'aka Ya, O ga-asachapukwa ebe a na-azo oka Ya nke oma, chikotakwa oka wit Ya n'oba.” Matiu 3:12. Nke a bu otu n'ime oge ndi ahụ nke nsacha. Site n'okwu nile nke eziokwu, a no na-ekewapu afufu ahụ n'oka wit. N'ihu na ha juputara nke ukwu n'ibu ndi efu na ndi na-agu onwe ha ezi omume ka ha nata idọ aka ná nti, ma na-ahukwa uwa n'anya nke ukwu ka ha nabata ndi idi umeala n'obi, otutu si n'ebe Jisos no puo. Otutu ka na-eme otu ihe ahụ taa. A na-anwale mkpuru obi taa dika e siri nwalee ndi ahụ na-eso uzo n'ulo nzuko di na Kapanom. Mgbe e wetara eziokwu n'ulo obi, ha na-ahụ na ndu ha adighi n'usoro uche Chineke. Ha na-ahụ mkpa o di ka a gbanwee ha kpamkpam; ma ha adighi njikere iburu oru ahụ nke iju onwe onye. Ya mere, ha na-ewe iwe mgbe a choputara mmehie ha. Ha na-apu n'ihu,

were iwe n’obi, dika ndi na-eso uzọ ahụ hapuru Jisọs, na-atamu ntamu, si, ‘Okwu a siri ike; onye puru inu ya?’” The Desire of Ages, 392.

Mkpuru-obi ndi ahụ “a nwara” n’ime “ulo nzuko di na Kapanom,” juru ighota na mgbe Kraist gwara ha na ha ga-eri anu-ahu Ya ma nuo obara Ya, na O na-eji ahụ-ahu Ya nkiti egosi eziokwu nke mmuo. O bu otu ihe nnochianya amuma ahụ ka O mere banyere ulo nsọ ahụ n’ime Jon isi nke abuo. Mgbe a matara ukpuru ahụ na nke nkiti na-ebute uzọ ma na-anochi anya nke mmuo di ka “okwu siri ike” nke ha achoghi “inu,” ha tughariri gawa, ha esoghikwa Ya ozọ ruo mgbe ebighi ebi. Nke ahụ mere n’ime Jon isi nke isii, amaokwu nke iri isii na isii (666), nke na-anochi anya iwu Sonda na-abia n’oge na-adighi anya, nke Oktoba 22, 1844 bu onyinyo-ya, nke n’aka nke ya obe Kalvari bukwa onyinyo-ya.

Site n’oge ahụ otutu n’ime ndi na-eso uzọ ya laghachiri azu, ha agakwaghikwa soro ya jee ije ozọ. Jon 6:66.

N’isi nke abuo nke Jon, Mmuo Nso edugawo uche nke ndi na-eso uzọ ahụ ka ha “cheta” amuma ahụ nke na-akowa inu oku n’obi Chineke, ma okwu ahụ bu “nwere inu oku n’obi” bukwa otu okwu ahụ di ka “ekworo” ma n’asusu Hibru ma n’asusu Grik.

N’ihi na inu oku n’obi m nwere n’ulo gi eripawo m; nkocha nile nke ndi na-akocha gi adakwasiwokwa m. Abu Oma 69:9.

Anuri Chineke, nke bu ekworo Ya, na-anochite anya akuku nke agwa Chineke dika Chineke na-ekwo ekworo, onye ekworo Ya na-egosiputa n’elu ogbo nke ato na nke ano n’ebe ndi kporo Ya asi no. N’isi nke abuo nke Jon, Mmuo Nso na-edobe nke a n’onodu ya, na nsacha nke Onye-Ozi nke Ogbugba-ndu mezuru na-eme n’ogbo nke ano na nke ikpezu, o bu ezie na e nwere mgbe niile ufodu n’ime ogbo nke ato ka na-eguzo mgbe iko nke ogbo ikpezu ahụ juputara. Ogbu ahụ bu ogbo iko na-akwa, nke bukwa ogbo nke umu ajuala.

Mosis nochiri anya ogbo nke ano, o bukwa n’oge ahụ ka Mosis, n’ime ubochi iri ano na isii, natara ntuziaka banyere iwulite ulo nsọ ahụ. N’ubochi ndi ahụ ka o natara iwu ahụ, nke n’iwu nke abuo na-egosi na ekworo Chineke na-aputa ihè n’ogbo nke ato na nke ano.

O wee si Abram, Mara nke oma na mkpuru gi ga-abu obia n’ala na-abughu nke ha, ha ga-ejere ndi bi n’ebe ahụ ozi; ndi ahụ ga-emekwaputakwa ha ahuhu afọ narị ano; Ma mba ahukwa, nke ha ga-ejere ozi, ka M ga-ekpe ikpe: emesia ha ga-apu n’ebe ahụ jiri nnukwu akụ puta. Ma gi onwe gi ga-alakwuru ndi nna gi na udo; a ga-eli gi n’oge agadi oma. Ma n’ogbo nke ano ha ga-aloghachi ozọ n’ebe a: n’ihi na ajo omume nke ndi Amora erubeghi oke. Jenesis 15:13–16.

N’ogbo ikpezu nke Izrel oge ochie, e wuru ulo nsọ nke uka Ndi Kraist, nke Pita kporo “ulo ime mmuo.” N’ime akuko ihe mere eme ahụ, Chineke gosiputara ekworo Ya ugboro abuo mgbe, n’inu oku n’obi Ya, O sachara ulo nsọ ahụ. N’afọ 1844 Chineke ewelitela ulo nsọ ime mmuo nke ndi Millerite, ma ozokwa O gafere ndi mbu ahụ a hoputara. N’ime akuko ihe mere eme ahụ, Onye-ozu nke Ogbugba-ndu bjara na mberede n’ubochi Oktoba 22, 1844.

E doziri obibia ya site n’ozi William Miller. Ka ndi Protestant na ndi Millerite na-eru nso n’Oktoba 22, 1844, a nwalere otu mmadu abuo. Nnwale nke ndi Protestant bjara n’oge ogwugwu ahụ mgbe

mmalite nke mmụọ ozi mbụ bjarutere n'afọ 1798. Mgbe e mere ozi ahụ, nke gaara "mee ka ụmụ Levi dị ọcha ma sachapụkwa ha," ka ọ buru nke e guzobere n'usoro n'afọ 1831, nnwale nke ndị Protestant malitere mgbe e nyere ozi nke mmụọ ozi mbụ ike n'Ọgọst 11, 1840. N'Epel 19, 1844, ndị Protestant dara n'nnwale ahụ, wee buru ụmụnwanyị Babulon.

Mgbe ahụ, mmụọ ozi nke abụọ b́ara, e mesia nwalee okwukwe ndị Millerite, wee mezue isachapụ na ikpochapụ. Mgbe e nyere ozi nke mmụọ ozi nke abụọ ike n'ogbakọ ogige Exeter, site n'ubochi iri na abụọ ruo n'ubochi iri na asaa nke Ọgọst, e mezuru nnwale nke nkewapụ ndị Millerite n'etiti ndi amamihe na ndi nzuzu n'ime ndi Millerite.

Ihe di iche n'etiti ndi amamihe na ndi nzuzu bu mmanu, nke bu ozi amuma nke Mkpu Etiti Abali. Mgbe mmụọ-ozi nke atọ bjarutere n'ubochi Ọktoba 22, 1844, e wulitela ulọ nsọ ahụ (n'ime afọ iri anọ na isii). N'oge ahụ Onye-Ozi nke Ọgbugba-ndu b́ara na mberede n'ulọ nsọ Ya.

"Obib́ia Kraist di ka Onye Nnukwu Nchuája anyi n'Ebe Kachasi Nso, maka ime ka ebe nsọ ahụ di ọcha, dika e gosiri na Daniel 8:14; obib́ia Nwa nke mmadu n'ihu Onye Ochie nke Ubochi, dika e si kowaa ya na Daniel 7:13; na obib́ia Onyenwe anyi n'ulo nsọ Ya, dika Malakaj buru amuma ya, bu nkowa banyere otu ihe omume ahụ; ma a na-anochikwa nke a anya site n'obib́ia nke nwoke a na-alu oheru n'oriri agbamakwukwo, nke Kraist kowara n'ilu banyere umu agbogho iri ahụ, nke Matthew 25." The Great Controversy, 426.

Ọ bu mgbe ahụ ka Onye-Ozi nke Ọgbugba-ndu ahụ malitere oru Ya nke ime ka ndi na-eso ụzọ Millerite di ọcha na nke isachasi ha, ndi a kowara na Malakaj isi nke atọ dika umu Levi.

"Otutu ndi gara izute Nwoke Nwanyi n'okpuru ozi nke mmụọ-ozi mbu na nke abuo, juru nke atọ ahụ, bu ozi ikpezu nke nnwale a ga-enye uwa, a ga-ewerekwa onodu yiri nke a mgbe a ga-eme oku ikpezu ahụ.

"A ga-eji nlezianya muo nkowa o bu la nke ilu a. A na-anochi anyi anya ma site n'aka umu agbogho amamihe ma o bu site n'aka umu agbogho nzuzu." Review and Herald, October 31, 1899.

Mgbe e nyere ozi nke mmụọ-ozi mbu ike n'ubochi Ọgost 11, 1840, igwe mmadu buru ibu sonyeere n'otu Millerite. Mgbe ahụ, n'ubochi Epel 19, 1844, otu nnukwu igwe hapuru otu ahụ. N'ubochi Ọktoba 22, 1844, echiche odinala bu na e nwere ihe di ka mkpuru-obi iri ise ndi jiri okwukwe bata n'Ebe Kachasi Nso. Ọ buru na a na-atu anya na onu ogugu ahụ bu ihe di ka mkpuru-obi iri ise ndi soro ihè nke mmụọ-ozi nke atọ na mbu, gini ka o putara mgbe a na-agwa anyi na "otutu" ndi nabatara ozi nke mmụọ-ozi mbu na nke abuo, "juru nke atọ, ozi ikpezu nke nnwale"?

Onye-Ozi nke Ọgbugba-ndu ahụ b́ara na mberede n'ulọ nsọ Ya ma meghee ihè nke ebe nsọ ahụ n'elugwe na ozi nke mmụọ-ozi nke atọ nye mmadu iri ise ahụ bu ndi soro gaa n'ime ahumahụ nke mmụọ-ozi nke atọ, ma na mbido a chusasiri ha. Mmehuihu ha n'oge ahụ kariji mmehuihu mbu, o bu ezie na Nwanyi White mere ka anyi mara na mmehuihu ha erughi nke ndi na-eso ụzọ ahụ mgbe obe gasiri.

N'ime akuko ihe mere eme abuo ahụ yiri ibe ha, Kraist meghere Okwu amuma Ya nye ndi ahụ nwere nkuda mmu, ma ka o na-erule afọ 1850, Sister White na-ekwu na e gosiri ya na n'oge ahụ

Onyenwe anyị na-agbatikwa aka Ya ọzọ iji kpọkọta ndị Ya.

“Na Septemba 23, [1850] Onye-nwe-anyị gosiri m na o setipụwo aka ya nke ugboro abụọ iji weghachite ndị fọdurụnụ nke ndị ya, nakwa na a ghaghị ime mgbalị ugboro abụọ n’oge nchikọta a. N’oge nkesa, e tiri Izrel ihe, dọwakwa ya; ma ugbu a n’oge nchikọta, Chineke ga-agwọ ma kee mmerụ ndị ya ákwà. N’oge nkesa, mgbalị ndị e mere iji gbasaa eziokwu nwere naanị ntakiri mmetụta, mezuokwa naanị ntakiri ma ọ bụ ihe fọrọ nke nta ka ọ bụrụ ihe efu; ma n’oge nchikọta, mgbe Chineke esetipụla aka ya ichikọta ndị ya, mgbalị a ga-eme iji gbasaa eziokwu ga-enwe mmetụta e zubere ha inwe. Ndị nile kwesiri ịdị n’otu ma bụrụ ndị ọkụ n’obi n’orụ ahụ. Ahurū m na ọ bụ ihe ihere ka onye ọ bụla na-ekwu maka oge nkesa dị ka ihe atụ ga-achikwa anyị ugbu a n’oge nchikọta; n’ihi na ọ bụrụ na Chineke emeghị kariya maka anyị ugbu a kariya ka o mere mgbe ahụ, a gaghị achikọta Izrel ma ọlị. Ọ dịkwa mkpa ka e biputa eziokwu ahụ n’akwụkwọ akụkọ, dika e si ekwusa ya.” Review and Herald, November 1, 1850.

N’obe obe ka ndị na-eso ọzọ Ya gbasasiri, ma n’akụkọ ahụ, ubochi atọ ka e mesiri, Ọ malitere ikpọkọtakọta ndị na-eso ọzọ Ya ndị gbasasiri. Ihe dị ka afọ atọ mgbe njedebe nke 1844 gasiri, Kraist malitere ikpọkọtakọta igwè aturū Ya ndị gbasasiri. N’akụkọ ahụ, Ọ duru ndị Ya ka ha malite orụ mbiputa ma biputa nke abụọ n’ime tebụl abụọ Habakkuk, nke e mere na njedebe nke 1850, ma mgbe ahụ amalitekwara itụ ya n’ahia n’akwụkwọ Review and Herald, na Jenuwari nke 1851.

Chaatị 1843 bulaara nnọchite anya anụ ahụ nke ozi ahụ nke sachara ulọ nsọ ahụ e wuru n’akụkọ ihe mere eme nke ozi ndị mmụọ ozi mbụ na nke abụọ. Mgbe mmụọ ozi nke atọ bjarutere, Chineke bu n’uche imecha orụ Ya ma kporo ndị Ya laa n’ulo, ma ha nupuru isi dika Izrel ochie mere, e wee kenye ma Izrel ochie ma nke oge a iwaghari n’ozara. Ọ bụrụ na ndị Adventist ahụ bụ ndị nabatara ihè nke mmụọ ozi nke atọ na mbụ gara n’ihu n’okwukwe, na-eburu nnọchite anya anụ ahụ nke ozi ha, nke bụ chaatị 1850, ha gaara ebubata obibia nke ugboro abụọ nke Jizos ma laa n’ulo. Ma e debere ha ka ha meeghari akụkọ Joshua na Keleb, na ndị nledo iri ahụ na-ekwesighi ntukwasị obi.

“Ọ bụrụ na ndị Adventist, mgbe nnukwu ndakpo olileanya nke 1844 gasiri, jidesiri okwukwe ha ike ma soro onụ n’iga n’ihu n’idu ndu nke Chukwu meghere, na-anata ozi nke mmụọ ozi nke atọ ma na-ekwusakwa ya n’uwa n’ike nke Mmụọ Nso, ha ga-ahula nzoputa nke Chukwu; Onyenwe anyị gaara arụ orụ n’uzo di ike site n’mbọ ha, a gaara arucha orụ ahụ, ma Kraist gaara abiaworị ugbu a inabata ndị Ya ka ha nweta ugwo orụ ha. Ma n’oge ahụ nke obi abụọ na ejighi n’aka nke sochiri ndakpo olileanya ahụ, otutu n’ime ndi kwere ekwe n’ihe gbasara obibia nke Kraist hapuru okwukwe ha.... N’uzo di otu a ka e siri gbochie orụ ahụ, ma hapu uwa n’ochichiri. Ọ bụrụ na ahụ dum nke ndi Adventist ejikotawo onu n’iwu nile nke Chukwu na okwukwe nke Jisos, lee ka akuko ihe mere eme anyi gaara esi buru nnoo iche!” Evangelism, 695.

Jon Onye Na-eme Baptizim na William Miller kwadoro ọzọ ka Kraist wee biata na mberede ma sachapu otu ndi ga-eburu ozi nzoputa, n’okpuru ike nke Mmụọ Nso, ruo uwa dum. Ndị na-eso ọzọ Kraist mezuru orụ e nyere ha, ma mmalite nke Adventizim emeghi ya. Ka ọ na-erule 1856 ha adabawori n’onodu Laodisia, ju ihè di elu nke “oge asaa,” ma n’afọ 1863 malite usoro nnupuisi na-abawanye ike ruo n’iwu Sonde na-abia ngwa ngwa. E gosiputara nnupuisi nke 1863 n’udi nnupuisi nke ndi nledo iri ahụ. N’ogwugwu afọ iri anọ nke iwaghari n’ozara, e weghachiri Izrel

oge ochie n'otu ule ahụ ọzọ, si otú a na-enye ihe atụ banyere iweta Izrel nke oge a azụ n'ule mbụ ahụ.

Nnupụisi nke ndị nledo iri ahụ na Kadesh, e megharịrị ya ọzọ na Kadesh afọ iri anọ ka e mesiri. Nnupụisi nke ndị nledo iri ahụ nke butere afọ iri anọ nke iwaghari n'ozara, nke na-anochi anya nnupụisi nke 1863, mgbe Izrel nke oge a wetara iwaghari nke ha n'ozara Laodisia. Ná ngwucha afọ iri anọ ahụ, a kpolitere Izrel oge ochie ọzọ na Kadesh, si otu a na-egosi na ule ahụ nke sachapuru Adventizim Millerait n'oge nnupụisi nke 1863, ga-emeghari ọzọ mgbe Onye-Ozi nke Ogbugba-ndu ahụ ga-abia ọzọ na mberede n'ulo nsọ Ya ọzọ.

Anyi ga-aga n'ihu n'omumu a n'isiokwu na-esote.

“N’imeri Gilead na Bashan e meriri, e nwere otutu ndi chetara ihe ndi mere nke, ihe foro nke nta ka o buru afọ iri anọ tupu ahụ, n’Kadesh, kpatara ka a maa Izrel ikpe igaghari ogologo oge n’ozara. Ha huru na akuko ndi nledo ahụ banyere Ala Nkwa ahụ ziri ezi n’otutu akuku. Obodo ndi ahụ nwere mgbidi, dikwa ukwu nke ukwu, ndi dike kwa bi n’ime ha; ma e jiri ha tonyere ha, ndi Hibru bu nani ndi nta nke ukwu. Ma ha puru ihu ugbo a na njehie na-egbu egbu nke ndi nna ha bu na ha atukwasighi ike Chineke obi. Naani nke a bu ihe gbochiri ha ibanye ozugbo n’ala ahụ oma.”

“Mgbe ha no na mbu na-akwadebe ibanye n’ala Kenan, ihe omume ahụ nwere ihe isi ike di nnoo nta karia ugbo a. Chineke ekwela ndi Ya nkwa na, o buru na ha gee olu Ya nti, O ga-aga n’ihu ha ma luro ha ogo; O ga-ezigakwa ebuka ha chupu ndi bi n’ala ahụ. A kpalibeghikwa ujo nke mba ndi ahụ n’ozuzu ya, e mekwara obere kwadebe iguzogide oganihu ha. Ma mgbe Onye-nwe-anyi ugbo a nyere Izrel iwu ka ha gaa n’ihu, ha aghaghi ibuso ndi iro di njikere ma di ike agha, ha aghaghi iluso nnukwu agha ndi a zuru nke oma ogo, ndi noworo na-akwadebe iguzogide mbjarute ha.

“N’asompi ha megide Og na Saihon, e wetara ndi ahụ n’otu nnwale ahụ n’okpuru ya ka ndi nna ha dara n’uzo putara ihè. Ma ule ahụ di ugbo a nnoo njo karia mgbe Chineke nyere Izrel iwu ka ha gaa n’ihu. Ihe isi ike ndi di n’uzo ha abaala uba nke ukwu kemgbe ha juru iga n’ihu mgbe a gwara ha ka ha mee ya n’aha Onyenwe anyi. Otu a ka Chineke ka na-anwale ndi Ya. Ma o buru na ha ada n’inagide ule ahụ, O na-ewetara ha ọzọ n’otu ebe ahụ, ma n’oge nke abuo ule ahụ ga-abiaru ha nso karia, burukwa nke siri ike karia nke gara aga. Nke a na-aga n’ihu ruo mgbe ha ga-anagide nnwale ahụ, ma o bu, o buru na ha ka na-enupu isi, Chineke na-anapu ha ihè Ya ma hapu ha n’ochichiri.” Patriarchs and Prophets, 436, 437.